

COURSE OUTLINE

1. GENERAL

SCHOOL	SCHOOL OF PHILOSOPHY		
DEPARTMENT	DEPARTMENT OF PHILOLOGY		
LEVEL	UNDERGRADUATE		
COURSE CODE	NEFF 525	SEMESTER OF STUDY	5th onwards
COURSE TITLE	Manuscript Book and Textual Criticism, 15 th -19 th Century		
AUTONOMOUS EDUCATIONAL ACTIVITIES	TEACHING HOURS PER WEEK	CREDITS/ECTS	
LECTURES	3	10	
COURSE TYPE	Scientific discipline		
<i>Background, General knowledge, Scientific discipline, Development of Proficiencies</i>			
PREREQUISITIES	THE SUCCESFULL FOLLOWING OF NEFF 100, NEFF 103 AND ONE NEFF LECTURE AT LEAST		
TEACHING AND EXAM LANGUAGE	Greek		
AVAILABLE TO ERASMUS STUDENTS	Yes (in Greek)		
WEBSITE (URL)	https://elearn.uoc.gr/		

2. LEARNING OUTCOMES

LEARNING OUTCOMES
<p>The general objective of the course is to familiarize students with the historical and cultural context of manuscript and printed books during the early centuries of typography, the period of early modernity, and the Greek Enlightenment, as well as with the practices of contemporary philological editions of works from the older literary production.</p> <p>Upon completion of the course, students should be able to:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Understand the fundamental aspects of the history of manuscript and printed books (manuscript circulation, printing houses, authors, editors, readership). - Recognize the conditions that contributed to the transition from manuscript to print, as well as the reasons why manuscripts remained resilient. - Be familiar with the basic methodology of textual editing. - Engage with manuscript codices from the examined period, covering various literary genres. - Evaluate contemporary philological editions and identify the most significant Greek editorial series. - Develop the ability to read manuscript catalogues. - Utilize digital tools relevant to the field (electronic databases, digital editions, and digitized

<p>manuscript collections).</p> <p>- Appreciate the importance of primary research in archives and collections.</p>
BROAD KNOWLEDGE/COMPETENCIES
<p><i>General Competences</i></p> <p><i>Taking into consideration the general competences that the degree - holder must acquire (as these appear in the Diploma Supplement and appear below), at which of the following does the course aim?</i></p> <p><i>Search for, analysis and synthesis of data and information, with the use of the necessary technology</i></p> <p><i>Adapting to new situations</i></p> <p><i>Decision - making responsibility and</i></p> <p><i>Working independently</i></p> <p><i>Team work</i></p> <p><i>Working in an international environment</i></p> <p><i>Working in an interdisciplinary environment</i></p> <p><i>Production of new research ideas</i></p> <p><i>Project planning and management</i></p> <p><i>Respect for difference and multiculturalism</i></p> <p><i>Respect for the natural environment</i></p> <p><i>Showing social, professional and ethical sensitivity to gender issues</i></p> <p><i>Criticism and self - criticism</i></p> <p><i>Production of free, creative and inductive thinking</i></p> <p><i>.....</i></p> <p><i>Others...</i></p>
<p>Search for, analysis and synthesis of data and information with the use of the necessary technology.</p> <p>Working independently.</p> <p>Production of free, creative and inductive thinking.</p> <p>Criticism and self-criticism.</p> <p>Oral Presentation.</p> <p>Written Papers.</p> <p>Teamwork.</p> <p>Decision-making.</p>

3. COURSE DESCRIPTION

1. General introduction to the world of manuscript and printed books: Before and after the invention of typography.
2. The roles of key contributors in the production and circulation of printed books: The first editions of Modern Greek literary texts – *Boccaccio* and *Thesiida*.
3. Introduction to the editing of manuscript codices and older printed texts.
4. Engaging with manuscript books: The journey from manuscript catalogues and electronic databases to archives, libraries, and digital repositories. Exploration of digitized manuscript material across various genres.
5. Familiarization with the manuscript book: The publication of works from the Cretan Renaissance, past and present. From Venetian printing houses to modern editions.
6. Familiarization with the manuscript book: Manuscript novels prepared for the printing press. The first Greek translation of *Le Diable boiteux* (1707) by Alain-René Lesage.
7. Familiarization with the manuscript book: Inside the writer’s workshop (Epiphanius Dimitriadis)
8. The publishing of popular books: The unique characteristics and editorial challenges of the “Readings of Modern Hellenism” (*Phyllada tou Megalexandrou, Bertoldos*).
9. Theater in the 18th century – From manuscript to print: The case of Molière’s comedies.
10. Personal writings – From manuscript to print: Autobiographies, diaries, and correspondence.
11. Memoirs of the Greek War of Independence (1821) – From manuscript to print: The case of Makriyannis’ *Memoirs* and recent editorial initiatives (Kasomoulis).

4. TEACHING AND LEARNING METHODS-EVALUATION

MODE OF DELIVERY	In Class
OTHER SOURCES/	<ul style="list-style-type: none"> • Class notes, announcements & communication via e-learn

TECHNOLOGICAL AND COMMUNICATION SUPPORT	<ul style="list-style-type: none"> • PowerPoint • Databases: http://anemi.lib.uoc.gr/ http://www.benaki.gr/bibliology/search_simple.asp https://pinakes.irht.cnrs.fr http://www.mountathos.org/el-gr/syloges.aspx http://www.paperhistory.org/Watermark-catalogues/ https://zagora-dspace.datascouting.com • Communication via e-mail 															
COURSE STRUCTURE	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="641 586 973 645"><i>Activity</i></th> <th data-bbox="973 586 1316 645"><i>Semester Workload</i></th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="641 645 973 678">Lectures</td> <td data-bbox="973 645 1316 678">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 678 973 770">Study and analysis of the bibliography with oral presentation</td> <td data-bbox="973 678 1316 770">60</td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 770 973 804">Students' study hours</td> <td data-bbox="973 770 1316 804">71</td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 804 973 837">Written essay</td> <td data-bbox="973 804 1316 837">80</td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 837 973 871"></td> <td data-bbox="973 837 1316 871"></td> </tr> <tr> <td data-bbox="641 871 973 898">Course Total</td> <td data-bbox="973 871 1316 898">250</td> </tr> </tbody> </table>	<i>Activity</i>	<i>Semester Workload</i>	Lectures	39	Study and analysis of the bibliography with oral presentation	60	Students' study hours	71	Written essay	80			Course Total	250	
<i>Activity</i>	<i>Semester Workload</i>															
Lectures	39															
Study and analysis of the bibliography with oral presentation	60															
Students' study hours	71															
Written essay	80															
Course Total	250															
STUDENT ASSESSMENT	Oral Presentation Written essays in the end of the semester															

5. SUGGESTED BIBLIOGRAPHY

Αγαπητός, Παναγιώτης, «Έκδοση και ερμηνεία των κειμένων. Σκέψεις για τη δυναμική διαπλοκή των μεθόδων»: *Θεωρία και πράξη των εκδόσεων της υστεροβυζαντινής, αναγεννησιακής και μεταβυζαντινής δημόδους γραμματείας. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi IV* (Αμβούργο, 28-31 Ιανουαρίου 1999), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2001, σ. 93-99.

Αγγέλου, Άλκης (επιμ.), *Ο Μπερτόλδος και ο Μπερτολδίνος*, Αθήνα, Ερμής, 1988.

Βελουδής, Γιώργος (επιμ.), *Η Φυλλάδα του Μεγαλέξαντρου*, Αθήνα, Ερμής, 1977.

Δημαράς, Κ. Θ., «Γιατί διορθώνουμε;», *Ο Ερανιστής* 4 (1966) 30-32 [Κ. Θ. Δημαράς, *Σύμμικτα, Δ΄: Λόγια περί μεθόδου*, τ. 2: 1964-1989, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης – Μουσείο Μπενάκη, 2013, σ. 711-713].

Ηλιού, Φίλιππος, «Η “διόρθωση” των κειμένων. Ιστορικές διαστάσεις και κακές συνήθειες» (2002): *Ιστορίες του ελληνικού βιβλίου* (επιμ.: Άννα Ματθαίου, Στρατής Μπουρνάζος, Πόπη Πολέμη), Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2006, σ. 611-618.

Κακλαμάνης, Στέφανος, *Η κρητική ποίηση στα χρόνια της Αναγέννησης*, τ. 1-3, Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2019-2021.

Καπλάνης, Τάσος Α., «Εκδόσεις κειμένων της νεοελληνικής δημόδους γραμματείας και μονοτονικό σύστημα», *Κονδυλοφόρος* 1 (2002) 205-235.

Καράογλου, Χ. Λ., «Ζητήματα ορολογίας και τεχνικής των εκδόσεων»: *Εκδοτικά προβλήματα και απορίες. Πρακτικά συνεδρίου στη μνήμη του Γ. Π. Σαββίδη* (Αθήνα, 16-17 Ιουνίου 2000), Αθήνα, Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού, 2002, σ. 160-172.

–, «Ο φιλολογικός επιμελητής ανάμεσα στον συγγραφέα και στον αναγνώστη. Υπηρέτης δύο αφεντάδων;», *Κονδυλοφόρος* 12 (2013) 165-189.

Κασομούλης, Νικόλαος, *Με το σπαθί εις το χέρι και με το ντουφέκι στο πολιορκημένο Μεσολόγγι* (επιμ.-επίμ.: Αλέξης Πολίτης), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2021.

Κατσιγιάννης, Αλέξανδρος, «Λογαριάζοντας χωρίς τον τυπογράφο. Με αφορμή τα περικείμενα της *Χρηστοθήθειας* του Καισάριου Δαπόντε (1770)», *Νέα Εστία* 1882 (2019) 756-766.

Κοδρικάς, Παναγιώτης, *Εφημερίδες* (επιμ.: Άλκης Αγγέλου), Αθήνα, Ερμής, 1991.

Κορνάρος, Βιτσέντζος, *Ερωτόκριτος* (επιμ.: Στυλιανός Αλεξίου), Αθήνα, Εστία, 1995.

Ταμπάκη, Άννα, «Ο Μολιέρος στη φαναριώτικη παιδεία. Τρεις χειρόγραφες μεταφράσεις», *Τετράδια Εργασίας* 14, Αθήνα, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών – Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, 1989.

Bakker, Wim F. – Gemert Arnold F. van, *Η Θυσία του Αβραάμ. Κριτική έκδοση*, Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2012.

Barbier, Frédéric, *Ιστορία του βιβλίου* (2000) (μτφρ.: Μαρία Παπαηλιάδη). Αθήνα, Μεταίχμιο, 2002.

Eideneier, Hans, «Συλλογικά χειρόγραφα κατά συμμείκτων»: *Κωδικογράφοι, συλλέκτες, διασκευαστές και εκδότες. Χειρόγραφα και εκδόσεις της όψιμης βυζαντινής και πρώιμης νεοελληνικής λογοτεχνίας. Πρακτικά Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στο Ινστιτούτο της Δανίας στην Αθήνα, 23-26 Μαΐου 2002, προς τιμήν των Hans Eideneier και Arnold van Gemert* (επιμ.: David Holton, Τίνα Λεντάρη, Ulrich Moennig, Peter Vejleskov), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2005, σ. 247-249.

Fahy, Conor, *Εισαγωγή στην Κειμενική Βιβλιολογία* (1988) (μτφρ.-επίμ.: Στέφανος Κακλαμάνης), Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2013.

Gemert, Arnold van, «Σκοπός, δυνατότητες και όρια της κριτικής αποκατάστασης των κειμένων»: *Θεωρία και πράξη των εκδόσεων της υστεροβυζαντινής, αναγεννησιακής και μεταβυζαντινής δημόδους γραμματείας. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi IV* (Αμβούργο, 28-31 Ιανουαρίου 1999), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2001, σ. 17-36.

Holton, David, «Η εισαγωγή μιας κριτικής έκδοσης: σε ποια ερωτήματα θα έπρεπε να απαντήσει ο εκδότης ενός κειμένου;»: *Θεωρία και πράξη των εκδόσεων της υστεροβυζαντινής, αναγεννησιακής και μεταβυζαντινής δημόδους γραμματείας. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου Neograeca Medii Aevi IV* (Αμβούργο, 28-31 Ιανουαρίου 1999), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2001, σ. 251-270.

Mackridge, Peter, «Η εκδοτική των φαναριώτικων λογοτεχνικών κειμένων (περίπου 1740-1800): απολογισμός και ζητούμενα»: *Έργα της αγάπης. Τιμητικός τόμος για τον Χ. Α. Καράογλου* (επιμ.: Μάρθα Βασιλειάδη, Κατερίνα Κωστίου, Μιχ. Γ. Μπακογιάννης, Ιωάννα Ναούμ, Κατερίνα Τικτοπούλου, Έλλη Φιλοκύπρου), Αθήνα, Σμίλη, 2023, σ. 21-38.

Moennig, Ulrich, «Από το χειρόγραφο στο εκδιδόμενο κείμενο. Βήματα, προβλήματα, παγίδες»: *Θεωρία και πράξη των εκδόσεων της υστεροβυζαντινής, αναγεννησιακής και*

μεταβυζαντινής δημόδους γραμματείας. Πρακτικά του Διεθνούς Συνεδρίου *Neograeca Medii Aevi IV* (Αμβούργο, 28-31 Ιανουαρίου 1999), Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2001, σ. 189-213.

Momartz, Caspar Ludwig, *Η Βοσπορομαχία* (επιμ.: Albrecht Berger), Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2022.

Puchner, Walter, «Εκδοτικά προβλήματα σε δραματικά κείμενα και θεατρικές μεταφράσεις του 18ου και 19ου αιώνα (1790-1850)»: *Ράμπα και παλκοσένικο. Δέκα θεατρολογικά μελετήματα*, Αθήνα, Πορεία, 2004, σ. 173-204.

Brian Richardson, *Τυπογραφία, συγγραφείς και αναγνώστες στην Ιταλία της Αναγέννησης* (1999) (μτφρ.: Ειρήνη Παπαδάκη), Αθήνα, Μορφωτικό Ίδρυμα Εθνικής Τραπέζης, 2014.